

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення сто шостої сесії міської
ради VIII скликання від 17.07.2025 р.
№ 1-106/2025

ПРОГРАМА

для кривдників на території Дунаєвецької
міської ради на 2025-2026 роки

м.Дунаївці
2025 рік

1. ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

1.	Ініціатор розроблення Програми	Управління соціального захисту та праці Дунаєвецької міської ради
2.	Законодавча база Програми	«Про місцеве самоврядування в Україні», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»
3.	Розробник Програми	Управління соціального захисту та праці Дунаєвецької міської ради
4.	Відповідальний виконавець Програми	Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг Дунаєвецької міської ради
5.	Учасники Програми	Управління соціального захисту та праці Дунаєвецької міської ради, комунальна установа «Центр надання соціальних послуг Дунаєвецької міської ради, служба у справах дітей Дунаєвецької міської ради, комунальне некомерційне підприємство «Дунаєвецький центр первинної медико-санітарної допомоги» Дунаєвецької міської ради комунальне некомерційне підприємство Дунаєвецької міської ради «Дунаєвецька багатoproфільна лікарня»
6.	Термін реалізації Програми	2025-2026 роки
7.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Програма не потребує фінансування

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

В Україні все більше переймаються проблемою домашнього насильства - одного з найболючіших соціальних явищ. В нашій країні та інших регіонах світу спостерігається значна різноманітність форм та способів знущання в сім'ях. Домашнє насильство - форма насильства, що найбільш прихована, часто не усвідомлювана ані постраждалими, ані представниками влади та суспільства. Однак саме домашнє насильство породжує цілу низку негативних суспільних явищ.

Насильство існує у всіх соціальних групах, незалежно від рівня доходу, освіти, становища в суспільстві, класових, расових, культурних, релігійних, соціально економічних аспектів.

Оскільки, в суспільстві має місце розуміння важливості дотримання

прав людини й особистих свобод, домашнє насильство набуває ознак соціально усвідомленої проблеми. Адже це вже не особиста справа кривдника та постраждалої, а проблема, що потребує загальної уваги й вжиття конкретних заходів на рівні державної політики, спрямованих на її вирішення.

В період воєнного стану існують ризики посилення конфліктів у сім'ях, зокрема, через емоційне напруження, економічні негаразди, тощо.

Домашнє насильство під час війни - поширене явище, яке стає ще більш небезпечним, ніж у мирний час. Людям, які зазнали такого насильства зараз, складніше знайти вихід - вони часто обмежені у пересуванні, мають залежність від кривдників фізично та матеріально.

Від домашнього насильства переважно страждають жінки, але ця проблема не може розглядатись, як суто жіноча. Проблема домашнього насильства повинна вирішуватись з огляду на її багато вимірність, базуючись на реальній ситуації в країні. Громадськість і держава зобов'язані протидіяти домашньому насильству, вживаючи заходів для зміни поведінки кривдників, що його вчиняють. Це дуже важливо, адже у випадку розлучення з одними партнерами, кривдники продовжують жорстоке поводження в інших стосунках, з дітьми, близькими та соціальним оточенням.

Діти, які зазнавали фізичного насильства та приниження від близьких людей, обов'язком яких є захист їх прав, можуть надалі мати проблеми з довірою та безпечною прив'язаністю, що часто спричиняє появу психологічного дискомфорту й розладів у родинних стосунках, низьку самооцінку та складнощі соціального функціонування. Діти, до яких батьки застосовують фізичні покарання, з одного боку, є постраждалими, а з іншого - нерідко самі стають кривдниками. Незалежно від того, хто чинить домашнє насильство над дитиною, одним із руйнівних наслідків цих діє формування у скривдженого жорстокості та прагнення помститися.

Домашнє насильство є серйозним порушенням прав людини, які держава має відстоювати і захищати. Серед них - право на життя і фізичну недоторканність; право не бути об'єктом знущань чи жорстокого або принизливого поводження; право на свободу від дискримінації за ознакою статі; право на здоровий і безпечний розвиток тощо.

Робота з кривдниками становить невід'ємну частину діяльності уповноважених органів з протидії домашньому насильству, оскільки допомагає таким особам осмислити власну насильницьку поведінку, усвідомити її витоки і прояви та змінити свою поведінку. Довготривала корекція поведінки особи, яка вчиняє домашнє насильство, не лише допомагатиме налагодити гармонійне життя в межах сім'ї, родини, а й поліпшуватиме майбутнє дітей, які перестануть бути свідками домашнього насильства.

3. МЕТА ПРОГРАМИ

Метою Програми є корекція та зміна агресивної і насильницької поведінки кривдника, формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей і ненасильницької поведінки.

4. ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Завдання Програми полягає у здійсненні заходів, спрямованих на:

сприяння зміні насильницької поведінки кривдника;

сприяння засвоєнню кривдником моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини, формування у кривдника конструктивної моделі поведінки у приватних стосунках;

сприяння оволодінню кривдником знаннями про основні норми законодавства в сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, а також про види відповідальності за його вчинення;

формування у кривдника відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та оточуючих;

сприяння розвитку у кривдника емоційного інтелекту та самосвідомості;

розвиток навичок кривдника до конструктивного безконфліктного спілкування, ефективної та ненасильницької комунікації;

розвиток здатності кривдника виявляти, аналізувати та усвідомлювати свої негативні думки, когнітивні фільтри, помилки, емоції, керувати ними, розуміти їх наслідки.

5. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ

Програму розроблено відповідно до Типової програми для кривдників, затвердженої наказом Міністерства соціальної політики України від 01.10.2018 року № 1434, статті 8 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», пункту 19 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі», статті 13 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

Методики когнітивної психології спрямовані на досягнення довгострокових позитивних результатів через зміну переконань, особистості, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

Робота із кривдником спрямовується на зміну деструктивних переконань особистості, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини.

Реалізує Програму фахівець комунальної установи «Центр надання соціальних послуг Дунаєвецької міської ради», який пройшов спеціальну підготовку та отримав сертифікат «Запобігання домашньому насильству та впровадження типової програми для кривдників».

Фахівець, який реалізує Програму, повинен керуватися такими

принципами:

конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних», що полягає в гарантуванні збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;

дотримання прав та свобод людини в процесі роботи з кривдником;

недопущення дискримінації, що полягає в тому, що кривдник має право на отримання послуг незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних, та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, стану здоров'я, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними;

компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі;

комплексності, що полягає у поєднанні різних форм і методів роботи в межах проведення Програми з урахуванням індивідуальних особливостей кривдника та стану його/її здоров'я.

Заходи з організації та забезпечення проходження Програми кривдниками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від суду, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України

Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», статті 21 7 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

Кривдника може бути направлено на проходження Програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством.

Також кривдник може брати участь у Програмі за власною ініціативою на добровільній основі.

Не допускається проходження корекційної програми особою, яка перебуває під дією психоактивних речовин.

Якщо особа, яку направлено на проходження Програми, змінює місце проживання, інформація про неї передається до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та структурних підрозділів державних адміністрацій та виконавчих органів місцевих рад, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

У разі неприбуття кривдника для проходження Програми або ухилення від її проходження без поважних причин суб'єкти, відповідальні за її виконання, повідомляють про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

Програму також можуть реалізовувати фахівці, які мають фахову освіту психолог, психотерапевт, психіатр інших закладів на договірних умовах.

6. ПРОХОДЖЕННЯ ПРОГРАМИ

Проходження Програми розпочинається діагностуванням кривдника.

Розподіл часу програмами здійснюється відповідно до додатку до цієї Програми.

Схема роботи із кривдником відповідно до додатку до Програми визначається за результатами діагностики з урахуванням індивідуальних потреб, у тому числі віку, стану здоров'я, статі кривдника.

Після завершення занять діагностичного та мотиваційного блоку розпочинається індивідуальна та/або групова робота.

Після завершення індивідуальної та/або групової роботи проводиться вторинна діагностика за результатами проходження цієї Програми.

Очікувані результати проходження цієї Програми:

знання: понять «наси́льство», «домашнє наси́льство» та «наси́льство за ознакою статі»; наслідків домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі; відповідальності за вчинення домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі; ознак насильства, агресії, жорстокого поводження; чинників формування агресивної поведінки; причин виникнення та шляхів запобігання конфліктам; методів аналізу конфліктних ситуацій; способів розв'язання конфліктів та визначення власної ролі в їх розв'язанні; впливу гендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на міжособистісні стосунки;

навички: визначати незадоволені власні потреби, які викликають агресію та прояви гніву, шляхи задоволення потреб ненасильницькими засобами; задовольняти власні потреби в асертивний спосіб; аналізувати власні дії в ситуації домашнього насильства, насильства за ознакою статі та визначати свої власні можливості на шляху до життя без насильства; будувати безконфліктне спілкування, ефективну комунікацію із членами сім'ї та оточенням на основі взаєморозуміння та взаємоповаги; визначати перспективні цілі та формувати життєві плани, реалізовувати власні плани соціально прийнятним шляхом.

7. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Виконання Програми дасть змогу знизити рівень домашнього насильства, насильства за ознакою статі та забезпечити захист прав постраждалих осіб через удосконалення системи запобігання та протидії такому насильству, удосконалення відповідної нормативно-правової бази, запровадження дієвого механізму взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

За результатами Програми буде забезпечено:

зростання довіри громадян до суб'єктів, що здійснюють заходи у

сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, подолання психологічних та інших бар'єрів у прийнятті та реалізації рішень щодо звернення до цих суб'єктів з приводу такого насильства;

доступність і якість надання необхідних соціальних послуг особам, постраждалим від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, у тому числі дітям, людям похилого віку, особам з інвалідністю, громадянам, що належать до інших вразливих груп, у загальних і спеціалізованих службах підтримки постраждалих осіб, визначених Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;

спеціальну підготовку фахівців з числа суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, що забезпечуватиме підвищення якості надання відповідної допомоги;

підвищення рівня обізнаності населення з питань запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, подолання негативних стереотипів і формування нетерпимого ставлення до ненасильницької моделі поведінки, посилення ролі чоловіків у протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

Міський голова

Веліна ЗАЯЦЬ

Додаток
до Програми для кривдників на
території Дунаєвецької міської
раді на 2025-2026 роки

ОСНОВНІ ДІЇ ТА ЗАХОДИ ПРОГРАМИ

№ з/п	Назва модулів, тема, сесія	Кількість годин	
		індивідуальна робота	групова робота
Блок 1	Зміст і методи діагностики психоемоційного стану осіб, які вчинили насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	6 год.	
Частина 1	Діагностичні методики, що застосовуються до початку корекційної роботи	2 год.	
	Проведення психодіагностики. Карта первинного психологічного обстеження особи, яка вчинила домашнє насильство або належить до групи ризику щодо його вчинення. Методика діагностики схильності особи до конфліктної поведінки		
Частина 2	Діагностичні методики, що застосовуються в процесі індивідуальної корекційної роботи	2 год.	
	Проведення психодіагностики. Методики визначення наявності травм розвитку особи, що вчинила домашнє насильство		
Частина 3	Проективні методики	2 год.	
Блок 2	Технологія проведення мотиваційної бесіди з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	1 год. 30 хв.	
	Перший етап мотиваційної бесіди	1 год.	
	Другий етап мотиваційної бесіди	30 хв.	
Блок 3	Програма та зміст індивідуальної корекційної роботи з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його	13 год.	

	вчинення		
Частина 1	Прояви агресивності та особиста відповідальність за власні слова й вчинки (одне заняття)	1 год.	
Частина 2	Емоційна рівновага (одне заняття)	1 год.	
Частина 3	Усвідомлення почуттів (одне заняття)	1 год.	
Частина 4	Керування почуттям гніву та самоагресією (два заняття)	2 год.	
Частина 5	Формування навичок самоконтролю і саморегуляції (одне заняття)	1 год.	
Частина 6	Усвідомлення власних особистісних меж для конструктивного спілкування (два заняття)	2 год.	
Частина 7	Подолання страхів (два заняття)	2 год.	
Частина 8	Усвідомлення власних потреб і пошук способів їх задоволення (одне заняття)	1 год.	
Частина 9	Конструктивне розв'язання конфліктів (одне заняття)	1 год.	
Частина 10	Партнерська взаємодія (одне заняття)	1 год.	
Блок 4	Програма та зміст групової корекційної роботи з особами, які вчинили насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення		30 год.
Частина 1	Вступ до Типової програми для кривдників. Знайомство. Напрацювання правил роботи групи (одне заняття)		3 год.
Частина 2	Установлення індивідуальних цілей та побудова перспективних планів щодо подолання агресивності (одне заняття)		3 год.
Частина 3	Спускові механізми агресивної поведінки: які вони, як їх розпізнати та зупинити (одне заняття)		3 год.
Частина 4	Сутність насильства та насильства в сім'ї. Види насильства та дії, які слід вважати насильством. Цикл насильства. Наслідки насильства (одне заняття)		3 год.
Частина 5	Відпрацювання навичок контролю гніву та агресії (два заняття)		6 год.
Частина 6	Ефективна комунікація (у тому числі – з жінками) як дієвий спосіб вирішення		6 год.

	конфліктної ситуації (два заняття)		
Частина 7	Формування цілей і перспективних життєвих планів (одне заняття)		3 год.
Частина 8	Підведення підсумків участі у Програмі для кривдників (одне заняття)		3 год.
Підсумок		20 год. 30 хв.	30 год.

Міський голова

Веліна ЗАЯЦЬ